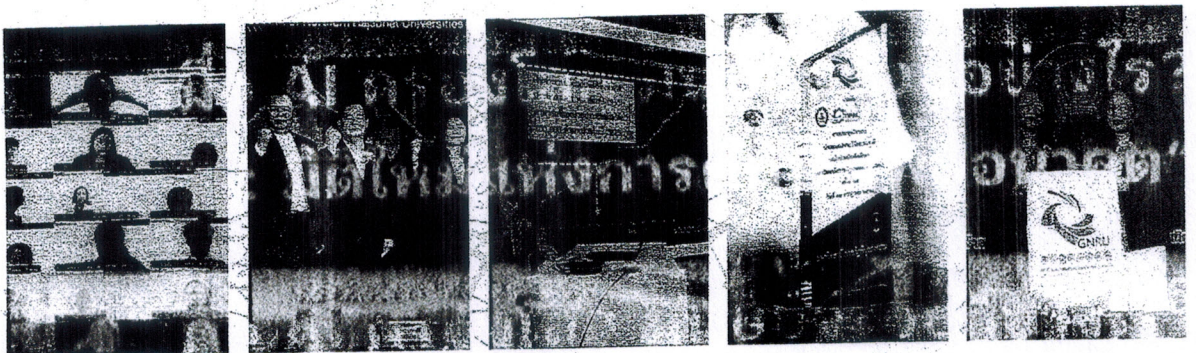

รายงานสืบเนื่อง

การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ
เครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ (GNRU) ครั้งที่ 25

**“เมื่อ AI ครองโลก มนุษย์จะอยู่อย่างไร?
: มิติใหม่แห่งการศึกษาเพื่ออนาคต”**

โดยสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)

สมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย

สมาคมวิชาชีพเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ร่วมกับเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ (GNRU)

วันที่ 26 กรกฎาคม 2563

ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก

คำนำ

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ (Proceedings) จากการจัดการประชุมวิชาการการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ (GNRU) ครั้งที่ 25 “AI มิติใหม่แห่งการศึกษาเพื่ออนาคต” ในวันที่ 26 กรกฎาคม 2568 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพินุลสงคราม โดยสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.) สมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย และสมาคมวิชาชีพเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ร่วมกับเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ (GNRU) ทั้ง 8 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพินุลสงครามและมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิชาการและบทความวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ นักวิชาการและนักวิจัย จากมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ใน 3 กลุ่มสาขา ดังนี้ 1) กลุ่มการศึกษา 2) กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และ 3) กลุ่มวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีบทความที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Reviewers) จากหลากหลายสถาบัน บทความละ 3 ท่าน โดยบทความวิจัยที่ผ่านการนำเสนอผลงานทั้งภาคบรรยายและภาคโปสเตอร์ พร้อมจัดทำบทความฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) จำนวนทั้งสิ้น 45 บทความ

ในนามคณะผู้จัด ขอขอบพระคุณคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาพิจารณาบทความและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้ผลงานมีความถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพินุลสงคราม ผู้บริหารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ คณาจารย์ บุคลากร และนักวิจัยทุกท่านที่มีส่วนสนับสนุนการจัดการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ (GNRU) ครั้งที่ 25 ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี คณะผู้จัดหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บทความวิจัยจากรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ (Proceedings) จะนำไปสู่การใช้ประโยชน์ทางวิชาการและต่อยอดองค์ความรู้ในการศึกษาวิจัย ตลอดจนนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรมอย่างยั่งยืนต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวรรณ ศุภวิทิตพัฒนา

ผู้ช่วยอธิการฝ่ายมาตรฐานวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพินุลสงคราม
ประธานคณะกรรมการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความวิจัย

ในการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ

เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 25

วันที่ 26 กรกฎาคม 2568 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	สังกัด
รองศาสตราจารย์ ดร.ปาจริย์	ผลประเสริฐ
อาจารย์ ดร.ศุภรดา	อันชุนดา
อาจารย์ ดร.ภัทธนาวรรณ	ฉันทรัตนโยธิน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิริงรอง	แสงอรุณเลิศ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาวีพร	ปานทอง
รองศาสตราจารย์ ดร.มานิตย์	สิงห์ทองชัย
รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัยวรรณ	ภูเท่
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย	จันทร์ประทีป
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตติพร	เจาะจง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์	วุฒิสรีเสถียรกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปฐมพงษ์	สุขเล็ก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริญา	หวันเหล็ม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภณารี	พิรส
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกทรา	พงศ์ศักดิ์ศรี
รองศาสตราจารย์ ดร.กัมปนาท	วงษ์วัฒนพงษ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ณภัทร	วุฒธะพันธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.นิรดา	เวชญาติลักษณ์
รองศาสตราจารย์ ดร.นิคม	นาคอ้าย
รองศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ชัย	นรากรณ์
รองศาสตราจารย์ ดร.อลงกรณ์	เมืองไหว
อาจารย์ ดร. เคลน	บุญยานันต์

ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

สังกัด

อาจารย์ ดร.กานติศ	ศิริสานต์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
อาจารย์ ดร.เกสร	กอกอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
อาจารย์ ดร.นนทชา	ชัยทวีธานันท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
อาจารย์ พีรภัทร	สงวนศิลป์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษ	สุจริตตั้งธรรม	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
รองศาสตราจารย์ พิมพ์ระวี	โรจน์รุ่งสัจย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษภักดิ์	พรรณรัตน์ชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา	ผ่องพิทยา	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐตะวัน	ลัมประสงค์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตรักษ์	ลือชา	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิสินี	ธีระธรรมสรณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงพร	อุ้นจิตต์	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิศกร	สุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เนตรดาว	หลวงใหญ่	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วีระ	พันอินทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐดนัย	ประเทืองบริบูรณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์	ภักดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
อาจารย์ ดร.ทัตพิชา	สกุลสืบ	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
รองศาสตราจารย์ ดร.वासना	เกษมสินธุ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
อาจารย์ ดร.บุญลอย	จันทร์ทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
รองศาสตราจารย์ ดลเดช	ตั้งตระการพงษ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์กรณ	รอตทรัพย์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แคทรียา	อังกาทกานี	มหาวิทยาลัยนเรศวร
อาจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ	คงลำพันธ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยา	สัมจันทร์	มหาวิทยาลัยพะเยา
อาจารย์อดิเรก	ชัยนวกุล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิวิพากษ์การนำเสนอผลงาน

Oral Presentation และ Poster แบบออนไลน์

ในการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ

เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 25

วันที่ 26 กรกฎาคม 2568 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	สังกัด	
รองศาสตราจารย์ ดร.ปาจริย์	ผลประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
รองศาสตราจารย์ ดร.โอภามา	จำแกะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา	สงวนรัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัยวรรณ	ภูเทษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาวีพร	ปานทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
รองศาสตราจารย์ ดร.กัมปนาท	วงษ์วัฒนพงษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
รองศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ชัย	นรากรณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
รองศาสตราจารย์ ดร.นิคม	นาคอ้าย	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุวรรณ	นาตัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภนารี	พิรส	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
อาจารย์ ดร. เคลน	บุญยานันต์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษ	สุจิตต์ตั้งธรรม	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา	ผ่องพิทยา	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร	กิจจาร์ักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์พันธ์	พรรณรัตน์ชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฐดนัย	ประเทืองบริบูรณ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์	ภักดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิศาร	สุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
รองศาสตราจารย์ ดร.วาสนา	เกษมสินธ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
อาจารย์ ดร.บุญลอย	จันทร์ทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์กรณ	รอดทรัพย์	มหาวิทยาลัยนเรศวร

สารบัญ

หน้า

การนำเสนอแบบบรรยาย

กลุ่มการศึกษา

- การสังเคราะห์องค์ประกอบการพัฒนาสถานศึกษาที่ยั่งยืนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางพระราชทานอารยเกษตร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นำพงศ์ จันทรโท และณิรดา เวชญาลักษณ์..... 107 - 121

กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

- การจัดการไฟฟ้าด้วยวิถีสวนบ้านสามขา : บทวิเคราะห์บนพื้นฐานหลักการ
ทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9
ปิยวดี นิลสนธิ มนัส สุวรรณ ธนัต บัญชัย และรัชพล สัมพุทธานนท์..... 122 - 136
- ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกอยู่คอนโดมิเนียมของประชากรวัยเริ่มต้นทำงาน
ในกรุงเทพมหานคร
ณัฐญา ประไพพานิช ทักษอร ภูซังค์ประเวศ รวิพรรณ สาธิผล ณัฐณิชา พุทธา
และขวัญเนตร พุทธิปัญญา..... 137 - 146
- พระลักขมเทวี เทพีแห่งความรัก
จิรัฐติกา หนุภัยยันต์ และพรรณวดี ขำจริง..... 147 - 155
- การเข้ามาของชาติตะวันตกในจังหวัดภูเก็ต กรณีศึกษาช่วง พ.ศ. 2325 - พ.ศ. 2411
สุวรรณา อ่อนแก้ว และลลิตา ภคเมธาวี และพรรณวดี ขำจริง..... 156 - 162
- บทบาทของภูเก็ตในฐานะเมืองท่าสำคัญของภูเก็ตในปี พ.ศ.2325 (ค.ศ.1782)
อรรชชัย คงชาติ ลลิตา ภคเมธาวี และพรรณวดี ขำจริง..... 163 - 169
- การศึกษาวัฒนธรรม มวยกาหยง ของชุมชนชาวเลบ้านราไวย์
มุกดา ไชยคำ และลลิตา ภคเมธาวี..... 170 - 175
- การศึกษาประวัติศาสตร์เมืองกลาง : กรณีศึกษาสงครามเก้าทัพ พ.ศ.2328
บัณฑิต ชำนาญ และลลิตา ภคเมธาวี..... 176 - 182
- การศึกษาพฤติกรรมในการรับข่าวสาร ความพึงพอใจ และการใช้ประโยชน์ต่อเว็บไซต์
กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ขวัญสิริ ต่ายจันทร์ วณิดา แซ่หยาง หฤทัย วื่อปรัชญากุล จรรยาภรณ์ กมลศุภไมตรี
มัลลิกาสุวรรณ เมธาสิทธิ์ แก้วเกิด วุฒิชัย สอนองคุณ วราภรณ์ จันทะศร
และเอกรงค์ บัณพงษ์..... 183 - 193
- การศึกษาพฤติกรรมในการรับข่าวสารจากการโปรโมตภาพยนตร์บนช่องทางดิจิทัลของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
กฤษฎา อินหล่อ กิตติพันธุ์ ชูฤศล ณิชารัทร ทาเขียว อีร์ภัทร อินผัด นันทาทิพย์ อยู่อ่อน
มาริสสา อุภยจันทร์ รัชพล เขียวขำ วราภรณ์ จันทะศร และเอกรงค์ บัณพงษ์..... 194 - 204

การศึกษาประวัติศาสตร์เมืองถลาง : กรณีศึกษาสงครามเก้าทัพ พ.ศ. 2328

Study of Mueng Thalang's History : Case Study of the Nine Armies' Wars in B.E.2328

บัณฑิต ชำนาญ^{1*} และลลิตา ภคเมธาวิ²

^{1,2}คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

* s6511149109@pkru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์เมืองถลาง : กรณีศึกษาสงครามเก้าทัพ พ.ศ.2328 มีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาสงครามเก้าทัพที่มีผลต่อประวัติศาสตร์เมืองถลาง (2) เพื่อนำเสนอผลจากสงครามเก้าทัพที่มีต่อเมืองถลาง ในช่วง พ.ศ. 2328 โดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เป็นการเก็บรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานทุติยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า (1) เหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในสงครามเก้าทัพที่เมืองถลางได้ต่อสู้และปกป้องเมืองถลางจากการรุกรานของพม่า (2) ผลกระทบที่เกิดจากสงครามเก้าทัพที่มีผลต่อเมืองถลาง คือ ความสัมพันธ์ระหว่างถลางและป็นัง เช่น พระราชกัปตันเป็นมิตรที่ดีของพระยาถลาง (เทียน) ทำการค้าขายต่อกันด้วยอ้อยยาสูบไม้ครีตตลอดมา เมื่อเมืองถลางขาดแคลนเสบียงจากผลกระทบในสงคราม รวมทั้งปัจจัยอื่นๆ สรุปผลได้ว่า เพื่อศึกษาสงครามเก้าทัพที่มีผลต่อเมืองถลาง ทั้งระหว่างการเกิดสงครามและหลังการเกิดสงคราม ข้อเสนอแนะ คือ งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้หลักฐานภายในประเทศเป็นหลักแต่การเกิดสงครามเก้าทัพ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดความขัดแย้งระหว่างสยามและพม่า ซึ่งผู้วิจัยยังขาดหลักฐานจากทางพม่าอีกทั้งช่วงเวลาดังกล่าวอยู่ในช่วงศตวรรษที่ 19 ซึ่งเป็นช่วงของลัทธิจักรวรรดินิยม หากมีการใช้หลักฐานชาติอื่นประกอบ ยิ่งทำให้การศึกษาในช่วงเวลานี้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : สงครามเก้าทัพ ภูเก็ต ประวัติศาสตร์เมืองถลาง

Abstract

Study of Mueng Thalang's History : Case Study of the Nine Armies' Wars in B.E.2328 This research of study of Mueng Thalang's History : case study of the Nine Armies' Wars in B.E.2328 aimed at 1) To study the Nine Armies' Wars effected on the history of Mueng Thalang. 2) The results of the Nine Armies' Wars impacted on Mueng Thalang during B.E.2328, collected the data by historic methods from primary and secondary evidences such as Thalang Book, Phuket and Andaman Coasts (the Fine Arts Department, 1989), the Nine Armies' Wars the Great Strategy of Rattanakosin Era (2012), Meung Phuket's History (Thanom Punwong, 2013). The findings of this research were revealed that 1) To study the whole situation happened in Mueng Thalang during the Nine Armies' Wars was an important event of Thailand's History in the past which why Mueng Thalang was a part of battle fields between Siam and Burma. 2) The Nine Armies' Wars effected on Mueng Thalang for example top brasses attended in this war. They requested assistance from Penang state when Mueng Thalang lacked of food and others. The study was concluded that studying the Nine Armies' Wars impacted on Mueng Thalang during and also after the war suggested that this researcher applied the main domestic evidences, but the war took place between Siam and Burma. The researcher didn't have evidences from Burma, moreover the 19th century had been in Imperialism era. If there are more nations of evidences, it'll be clearer result of this study.

keywords : The Nine Armies' Wars, Phuket, Mueng Thalang's History

บทนำ

สงครามเก้าทัพ ถือเป็นสงครามครั้งใหญ่ที่สุดระหว่างกรุงรัตนโกสินทร์และกรุงอังวะ เริ่มต้นในปี พ.ศ. 2328 โดยทางพม่าได้ยกทัพใหญ่มาทั้งหมด 9 ทัพ แยกเป็น 5 เส้นทาง พร้อมกำลังไพร่พลมหาศาล ซึ่งตัวเลขของกำลังพลพม่านั้น เอกสารฝั่งไทยระบุไว้ว่ามีจำนวนถึงหลักแสน แต่ทางฝั่งพม่าระบุไว้ที่หลักหมื่น แต่ก็ยังถือเป็นการจัดทัพใหญ่ ซึ่งแน่นอนว่าจุดประสงค์ของพระเจ้าปดุงคือ ต้องการบดขยี้ปทัชราชธานีกรุงรัตนโกสินทร์ให้ย่อยยับเช่นเดียวกับกรุงศรีอยุธยา (นายต่อ แบล, 2566)

การศึกษาประวัติศาสตร์เมืองกลาง : กรณีศึกษาสงครามเก้าทัพ พ.ศ.2328 ถึง 13 มีนาคม พ.ศ.2328 เป็นการศึกษาความเป็นมาของเมืองกลางในอดีตที่เคยสู้รบกับพม่าในศึกสงครามเก้าทัพ ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาประวัติศาสตร์เมืองกลาง : กรณีศึกษาสงครามเก้าทัพ พ.ศ. 2328 ถึง 13 มีนาคม พ.ศ.2328 เพราะว่าเป็นหนึ่งในประวัติศาสตร์ไทยที่สำคัญ เพื่อระลึกถึงผู้นำรวมถึงผู้ที่ร่วมต่อสู้เพื่อป้องกันประเทศและประชาชนชาวไทยมาจนถึงปัจจุบันอีกทั้งเมืองกลางได้ชนะศึกโดยมีผู้นำที่เป็นวีรสตรีสองท่านได้นำชัยชนะแก่ชาวเมืองกลางได้ และเพื่อสืบค้นเพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมืองกลาง ว่าเมืองกลางในอดีตมีมาอย่างไร ทำไมถึงมีส่วนสำคัญในสงครามเก้าทัพ ที่ตั้งของสนามรบ รวมถึงเหตุการณ์ในสงครามเก้าทัพ พ.ศ.2328 และต้องการนำไปพัฒนาเป็นความรู้ด้านประวัติศาสตร์แก่ผู้ที่สนใจในประวัติศาสตร์เมืองกลางได้ แต่ยังมีข้อมูลเพียงพอต่อการทำการศึกษาประวัติศาสตร์เมืองกลาง จึงต้องนำไปปรับปรุงและพัฒนาให้เป็นวิจัยที่สมบูรณ์

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาประวัติศาสตร์เมืองกลาง : กรณีศึกษาสงครามเก้าทัพ พ.ศ.2328 และมีความประสงค์ให้วิจัยเล่มนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษาหรือมีความสนใจประวัติศาสตร์เมืองกลางและผู้ที่ต้องการศึกษาสงครามเก้าทัพที่มีผลต่อประวัติศาสตร์เมืองกลางในช่วง พ.ศ.2328 และได้รับความรู้เป็นการศึกษาส่วนหนึ่งในวิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งสามารถนำไปส่งเสริมหรือพัฒนาให้เป็นองค์ความรู้กับนักเรียนหรือบุคคลทั่วไปได้ และสามารถประยุกต์ใช้ในกิจกรรมในชั้นเรียนที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์เมืองกลางได้เช่นเดียวกัน รวมถึงองค์กรที่ต้องการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมืองกลางเพื่อนำไปพัฒนาเป็นความรู้ให้กับบุคคลทั่วไปได้ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาสงครามเก้าทัพที่มีผลต่อประวัติศาสตร์เมืองกลาง (2) เพื่อนำเสนอผลจากสงครามเก้าทัพที่มีต่อเมืองกลาง ในช่วง พ.ศ.2328

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีการการศึกษาตามระเบียบวิธีการศึกษาทางประวัติศาสตร์ ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบและวิเคราะห์จากนั้นนำมาสรุปผล และนำเสนอในรูปของประวัติศาสตร์เชิงวิเคราะห์ โดยอาศัยเอกสารและหลักฐานร่วมสมัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งวิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัย และบทความทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

ผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสงครามเก้าทัพที่มีผลต่อประวัติศาสตร์เมืองกลาง เมื่อพระเจ้าปดุงขึ้นครองราชย์สมบัติเป็นพระเจ้าแผ่นดินพม่าได้ 3 ปีถึงปีมะเส็ง พ.ศ.2328 จึงได้เตรียมกองทัพที่จะยกมาตีเมืองไทย เกณฑ์คนทั้งเมืองหลวงและเมืองขึ้นตลอดจนประเทศราชหลายชาติหลายภาษา รวมจำนวนพล 144,000 จัดเป็น 9 ทัพใหญ่ ศึกครั้งนี้ไทยเรียกว่า สงคราม 9 ทัพ (กรมศิลปากร. 2532) เมื่อท่านผู้หญิงจันทราบข่าวศึกและพมื่กำลังมุ่งเข้าเกาะกลางทางเรือ เข้าทางเกาะกระทะเข้าอู่ตะเภา โดยใช้น้ำคลองบางใหญ่ ลำเลียงพลขึ้นบกโดยแน่นอน เพื่อเข้าตีเมืองกลาง ขณะนั้นพระยากลางก็เสียชีวิตจะหาผู้รับผิดชอบไม่ได้ แต่ทุกคนล้วนมีจิตใจนักรู้ มีความรับผิดชอบต่อบ้านเมืองอย่างสูง มีจิตใจกล้าหาญ มีลักษณะผู้นำที่กล้าเสียสละ คิดต่อสู้อย่างเด็ดเดี่ยวและไม่คิดจะหนีพม่าอย่างเมืองอื่น ด้วยศึกกำลังประชิดเมือง ท่านผู้หญิงจันจึงประชุมกรรมการเมืองกลาง พร้อมด้วยประชาชนชายหญิง อาวุธทุกอย่างที่มีอยู่ รวบรวมได้กำลังพันกว่าคน และแล่นนำรบเมืองกลางก็ยกให้ท่านผู้หญิงจันเป็นแม่ทัพผู้มีอำนาจสิทธิ์ขาดในการสงครามครั้งนี้และมีนางมุกเป็นผู้ช่วย เมื่อระดมกำลังเสร็จสิ้นแล้วชักซ้อมการปฏิบัติแบ่ง

หมวดหมูมีผู้รับผิดชอบโดยแน่นอนจัดการสร้างค่าย ค่ายแรกคือค่ายบ้านเคียน ต่อมาสร้างค่ายที่สองคือค่ายพระนางสร้างจิต
วางกำลังคนปืนใหญ่น้อยไว้ตามป้อมตามแนวค่ายทั่วถึงกัน จัดหมู่ลาดตระเวนคอยทำข้าศึก (รวมศักดิ์ ไชโยมินทร์, 2555)
โดยท่านผู้หญิงจีนมีพี่น้องสามคน เป็นหญิงชื่อกุ๊ก ขาย 2 คน ชื่ออาด (พระกลาง) และชื่อเรื่อง (ปลัดเมืองกลาง) เมื่อพม่า
รุกรานภาคใต้ในสงครามเก้าทัพ พระยาหลวงพิมลกัณฐ์และถึงแก่กรรม ก่อนพม่าเข้าตีเมืองกลาง ท่านผู้หญิงจีนแต่งงาน
2 ครั้ง กองทัพที่ 1 ของพม่าประชุมทัพที่เมืองมะริด เกงหวุ่นแมงยี แม่ทัพผู้รับผิดชอบตีหัวเมืองปักขัใต้ของไทยทั้งสองฝั่ง
ทะเล เคลื่อนทัพออกจากเมืองมะริด ได้บัญชาให้ “เนมโย คงยะรัต” คุมทัพบกมีกำลังพล 2,500 คน เป็นทัพหน้า เกงหวุ่นแมง
ยีเองเป็นทัพแม่บก มีกำลังพล 4,500 คน เข้าตีเมืองกระบุรี เมืองระนอง เมืองชุมพร เมืองไชยา เมืองนครศรีธรรมราช ได้
โดยง่ายและตระเตรียมกำลังพลเพื่อจะยกเข้าไปตีเมืองพัทลุง เมืองสงขลา ต่อไป ส่วนหัวเมืองฝั่งตะวันตกนั้นเกงหวุ่นแมงยี ได้
บัญชาให้ “ยี่หวุ่น” แม่ทัพเรือ คุมกำลังรบ 3,000 คน เรือรบ 15 ลำ เข้าเมืองตะกั่วป่า เมืองตะกั่วทุ่ง และเมืองกลาง ที่เมือง
ตะกั่วป่าและเมืองตะกั่วทุ่ง ไม่มีการต่อสู้ใดๆ เพราะเจ้าเมืองที่กำลั้น้อยไม่สามารถต้านทานกองทัพพม่าได้ จึงอพยพผู้คนทั้ง
เมืองให้ร้างหนีพม่าเข้าป่า พวกข้าศึกเข้ากวาดเอาทรัพย์สินข้าวปลาอาหารของชาวบ้านเก็บเอาไว้เป็นเสบียง รวมทั้งอาวุธเพียง
เล็กน้อยแล้วจุดไฟเผาบ้านเรือนประชาชนทิ้ง เสร็จแล้วก็เดินทัพลงมาถึงค่ายปากพระ โดยเมืองกลางมีการวางแผนยุทธศาสตร์
คือ 1.สำรวจชัยภูมิสร้างป้อมค่ายรับมือข้าศึก โดยชัยภูมิของเมืองกลางนั้นตั้งอยู่กลางเกาะ ห่างจากค่ายปากพระถึงเมืองกลาง
ประมาณ 22 กิโลเมตรเศษ มีท่าเรือใหญ่ริมฝั่งทะเลอันดามันเรียกว่า ท่าตะเภา ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองกลางประมาณ
7 กิโลเมตร ตามเส้นทางคลองบ้านเคียน (คลองบางใหญ่) และเป็นจุดเดียวที่พม่าจะยกทัพเรือเข้ามาตีเมือง และซ่อมเสริมค่าย
เก่าของเมืองที่บ้านตะเคียนและที่หลังวัดพระนางสร้างและมีการสร้างท่าน้ำกันน้ำคลองบ้านเคียน (คลองบางใหญ่) เพื่อให้หน้า
แห่ง 2.รวบรวมกำลังไพร่พลพร้อมอาวุธ 3.การวางแผนลับ มีการสร้างเขื่อนกันน้ำคลองบ้านเคียน (คลองบางใหญ่) ปิดน้ำใน
คลองให้แห้งขอด มีการสร้างหอคอยไว้บนยอดไม้สูงๆ เพื่อสังเกตข้าศึกและให้ชุดหลุมพราง ปักขวากทลายพิษไว้กันหลุม 4.จัด
กองกำลังชายฉกรรจ์จำนวนหนึ่งไว้ตั้งรับข้าศึก 5.จัดหญิงสาวเป็นกองเสบียง กองหนุนและเป็นฝ่ายพยาบาล 6.จัดขบวน
ไชโยโห่ร้องให้พม่าเข้าใจว่าเมืองกลางมีกำลังหนุนเพิ่มมาเรื่อยๆ (ถนอม พูนวงศ์, 2556)

ตามประวัติเมืองกลางระบุว่า พระยาสุรินทราชา (พิมลขัน) ได้กระทำอหิวาตกรรมเพราะความเครียดที่ไม่สามารถ
ทำใจถวายความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์พระองค์ใหม่ได้ แต่ยังไม่เสียชีวิตในทันทีเพราะพวกบ่าวไพร่เห็นเข้าและขัดขวาง
ไว้ แต่ก็เจ็บหนักไม่สามารถจะเยียวยารักษาได้และถึงอนิจกรรมในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2328 ก่อนหน้าพม่าจะมาตีเมืองกลาง
เพียงเดือนเดียว ผู้หญิงจีนก็ถูกเจ้าพระยาภราชนิกุล (พระยาธรรมไตรโลก) ควบคุมตัวไปไว้ที่ค่ายปากพระ (เพราะสาเหตุเป็น
ภรรยาเจ้าเมืองกลางผู้ตั้งค้างการชำระภาษีอากรและกระด้างกระเดื่อง ไม่ถวายความจงรักภักดี) เพื่อส่งเข้ากรุงเทพฯ พิจารณา
โทษตามหน้าที่ราชการเท่านั้น ไม่ได้จะเอามาทรมานทรมานท่านผู้หญิงจีนแต่อย่างใด ในขณะที่กองทัพพม่าเข้าตีค่าย
ปากพระเจ้าพระยาภราชนิกุล (พระยาธรรมไตรโลก) พิจารณาเห็นว่าเหลือกำลังที่จะต่อต้านและไม่มีประโยชน์อันใดที่จะ
ควบคุมตัวท่านผู้หญิงจีนเอาไว้เพราะจะกลายเป็นภาระและเป็นเหยื่อเครื่องต่อรองของพม่าจึงถามความสมัครใจจากท่าน
ผู้หญิงจีน เมื่อได้รับคำตอบอันเด็ดเดี่ยวกล้าหาญแล้วจึงตัดสินใจว่าหากปล่อยให้คุณหญิงจีนหนีไปจะเป็นประโยชน์กว่า
เจ้าพระยาภราชนิกุล (พระยาธรรมไตรโลก) จึงฉวยล่อลวงพม่า ให้ขุนทหารนำตัวท่านผู้หญิงจีนและบริวารไปส่งยังที่
ปลอดภัย ส่วนตัวท่านเอง (หากมีชีวิตอยู่ ตามเอกสารจดหมายเหตุเมืองกลาง) กับพระยาพิพิธโภคัย หลังจากปล่อยท่านผู้หญิง
จีนแล้วก็หนีไปทางด่านพังงา ท่านผู้หญิงจีนพร้อมด้วยบริวารก็รีบหนีพม่ากลับมาเมืองกลาง (ถนอม พูนวงศ์, 2556)

งานแรกที่ท่านผู้หญิงจีนต้องดำเนินการอย่างเร่งรีบ โดยที่ท่านยังไม่ได้พักผ่อนเลย คือ ออกตามหากรมการเมืองให้
ออกตามหาเกลี้ยกล่อมผู้คนที่หลบหนีอยู่ในป่าในเขา ให้มาต่อสู้พม่าโดยท่านเองบ้าง ส่งบริวารออกไปตามหาบ้าง ชาวเมือง
กลางที่หลบซ่อนอยู่ เมื่อทราบว่าท่านผู้หญิงจีนมีทักษะและความรู้ติดตัวอยู่แล้ว จึงปวาร้องกันออกมาจากป่ายกให้ท่านผู้หญิง
จีนกับคุณหมกเป็นผู้นำ มีอำนาจสั่งการเพื่อต่อสู้กับพม่าศัตรูของแผ่นดิน ทุกคนเตรียมพร้อมปฏิญาณตนยอมสละเลือดเนื้อแม้
ชีวิต เพื่อปกป้องแผ่นดินไว้ให้แก่ลูกหลาน

2. เพื่อนำเสนอผลจากสงครามเก้าทัพที่มีต่อเมืองกลาง ในช่วง พ.ศ.2328

2.1 พม่าเลิกทัพกลับไปในวันจันทร์ขึ้น 4 ค่ำ เดือน 4 ปีมะเส็ง สัพศก จุลศักราช 1147 ตรงกับวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2328 หลังจากพม่าพ่ายแพ้เลิกทัพกลับไปแล้ว กรมการเมืองจึงมีหนังสือไปกราบทูลสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ กรุงเทพมหานคร ฉบับหนึ่ง อีกฉบับหนึ่งเมืองภูเก็ต (คุณเทียน) บุตรชายท่านผู้หญิงจัน นำไปกราบทูลสมเด็จพระอนุชาธิราช กรมพระราชวังบวรสถานมงคล ซึ่งเสด็จยกทัพหลวงออกมาขับไล่พม่าและเสด็จประทับอยู่ที่เมืองสงขลาโดยตนเอง สมเด็จพระอนุชาธิราชทรงโปรดปรานเป็นอย่างยิ่ง ทรงรับสั่งแก่คุณเทียนในขณะนั้นว่า “ให้เป็นพระยาทุกราชเจ้าเมืองภูเก็ตไปก่อนเถิด เข้าไปกรุงเทพมหานคร ครั้นหลัง จะแต่งตั้งให้เป็นพระยาถลางออกมา” (คุณเทียน ได้รับแต่งตั้งเป็นพระยาถลางในปี พ.ศ. 2332) พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และสมเด็จพระอนุชาธิราช ทรงทราบจากใบบอกและคำกราบทูลของคุณเทียน ถึงชัยชนะต่อพม่าของชาวเมืองกลางเป็นความดีความชอบอันควรแก่การพระราชทานปูนบำเหน็จแก่ผู้นำในการทำสงคราม

2.2 ท่านผู้หญิงจันและคุณมุกนั้น แม้จะเป็นผู้มีความสามารถในการรวบรวมกำลังผู้คน ซึ่งแตกตื่นกลัวพม่าจนขวัญเสียให้กลับมารบกับพม่าเข้าศึกและฉลาดในการบัญชาการรบด้วยกลยุทธ์ที่ล้ำเลิศ ด้วยกำลังทหารและอาวุธเพียงเล็กน้อย จนพม่าไม่สามารถตีเมืองกลางให้แตกเหมือนเมืองตะกั่วป่า เมืองตะกั่วทุ่งได้ กองทัพพม่ารวมเรดแตกทัพกลับไป แต่สถานการณ์เป็นสตรีเพศ ซึ่งไม่เคยมีในประวัติศาสตร์ของชาติไทย ที่ได้รับการยกย่องสตรีให้เป็นเจ้าเมือง ในครั้งกรุงเก่า สมเด็จพระมหาจักรพรรดิ (พ.ศ. 2091-2111) ทรงยกย่องสมเด็จพระศรีสุริเยทัยเป็นวีรสตรี หลังจากสวรรคตในสงครามพม่า เป็นวีรสตรีคนแรกของไทย ซึ่งท่านผู้หญิงจันเป็นแม่ทัพใหญ่ที่เป็นสตรีคนแรกและคนเดียวในประวัติศาสตร์ชาติไทยที่รบเอาชนะกองทัพพม่าได้ (ปัญญา ศรีนาค, 2546)

2.3 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงมีพระมหากรุณาโปรดเกล้าฯ ยกย่องให้เกียรติแก่วีรสตรีทั้งสองด้วยฐานันดรศักดิ์อันสูงยิ่ง โดยแต่งตั้งท่านผู้หญิงจัน เป็น “ท้าวเทพกระษัตรี” แต่งตั้งคุณมุกเป็น “ท้าวศรีสุนทร” ส่วนเมืองภูเก็ต (เทียน) บุตรชาย ท้าวเทพกระษัตรีนั้นวุฒิภาวะยังน้อยอยู่ จะตั้งให้เป็นเจ้าเมืองกลางก็ขัดกับราชประเพณีจึงทรงพระกรุณาเลื่อนยศบรรดาศักดิ์ขึ้นเป็น “พระยาทุกราช” เจ้าเมืองภูเก็ตตามเดิม และให้เป็นกรมการเมืองกลางในตำแหน่งปลัดเมืองอีกตำแหน่งหนึ่งด้วย ส่วนพระยาทุกราช (ทองพูน) ที่ได้รับการแต่งตั้งจากเจ้าพระยาภูธราธิบาล (พระยาธรรมไตรโลก) ให้เป็นเจ้าเมืองกลางแทน พระยาสุรินทราชา (พิมลขัน) ที่ถูกถอดออกจากตำแหน่งนั้น แม้มีความสามารถดียิ่งกว่าบุคคลทั้งสามในศึกสงครามเมืองกลางนั้นก็จริง แต่ก็ยังมีความชอบที่ได้ร่วมมือกันขับไล่พม่า จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นพระยาถลาง (ทองพูน) มีราชทินนามว่า “พระยาณรงค์เรืองฤทธิ์ประสิทธิสงคราม” ได้รับพระราชทานเครื่องประกอบยศบรรดาศักดิ์ในอันดับ “พระยาพานทอง” และตราตั้งเป็นทางการคนแรกของเมืองกลาง ชาวบ้านจึงเรียกว่า “พระยาถลางเจียดทอง”

2.4 เมืองกลางอดอยากขัดสนด้วยข้าวสารอย่างรุนแรง ท้าวเทพกระษัตรีได้มีหนังสือไปถึงพระยาราชภินัน (ฟรานซิส ไลท์) ว่า “แลอยู่ทุกวันนี้ ณ เมืองกลาง พม่าตีบ้านเมืองเป็นจุลจลตลอดข้าวปลาอาหารเพนหนักรหา ดูข้าวยกมาทำดีบุกอยู่ ณ ตะปำได้ตีบุกบ้างเล็กน้อยเอาซื้อข้าวแพง ได้เท่าใดซื้อสิ้นเท่านั้น... แลอยู่ทุกวันนี้ยากจนขัดสนเป็นอันหนักแจ้งมาว่า ท่านมาตั้งบ้านเรือนอยู่ ณ เกาะปูเหล้าปีนังนั้น ดูข้าวยกยินดีเป็นหนักรหา มาได้ถึงพม่าจะยกมาตีเมืองแล้วนั้น แต่ก่อนท่านอยู่เมืองมั่งลากับเมืองกลาง หนทางระยะไกล กันดารนัก จะไปมาขัดสน บัดนี้ท่านมาตั้งอยู่เกาะปูเหล้าปีนังแล้วใกล้กับเมืองกลาง และท่านกับท่านผู้ตายเคยเป็นมิตรกันมาแต่ก่อน เห็นว่าจะได้พลอยพึ่งบุญรอดชีวิตเพราะสติปัญญาของท่านสืบไป อนึ่ง ดูข้าได้จัดดีบุกยี่สิบภารา เป็นส่วนเจ้าลิบแปดภารา ส่วนดูข้าสองภารา จัดให้มาแก่ท่าน แลเจ้าลิบนั้นได้แต่งให้จีนเฉียวพี่ชาย แลดูข้าได้แต่งนายแซมจันเสมียนอัว คุมเอาดีบุกไปถึงท่านให้ช่วยจัดซื้อข้าวให้ อนึ่ง ถ้าข้า ณ เกาะปูเหล้าปีนังขัดสน ขอท่านได้ช่วยแต่งตั้งให้ผู้หนึ่งผู้ใดไปช่วยซื้อข้าว ณ เมืองไซ ถ้าได้ข้าวแล้วนั้น ขอให้ท่านช่วยแต่งสุหลุกกำบ้านเอามาส่งให้ทัน ณ เดือนสิบเอ็ด เหนวว่าจะได้รอดซื้อเหนทว่าท่านสืบไป เพราะบุญของท่าน แลธุระซึ่งว่ามาทั้งนี้แจ้งอยู่แก่ใจ กับต้นสิ้นแล้วทุกประการ”

หลักฐานทั้งหมดนี้ แสดงให้เห็นว่า เมืองกลางกับเมืองป็นมีความจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกันอยู่ โดยเมืองกลางขายดิบไปให้เมืองป็น เมืองป็นก็ขายอาวุธกระสุนดินดำให้เมืองกลาง ท้าวเทพ-กระษัตริ์และพระยาเพชรศรีศรีพิไชยสงครามรามคำแหง (พระยาถาง เทียน) ต้องประสพภาวะขาดแคลนข้าวสาร อาหาร เครื่องนุ่งห่ม หลังสงครามพม่า เพื่อนำมาแจกจ่ายให้พลเมือง จึงมีเส้นทางเดินเรือติดต่อระหว่างกันอยู่เสมอ พระราชกัปตัน เป็นมิตรที่ดีของพระยาถาง (เทียน) ทำการค้าขายต่อกันด้วยอธยาศัยไมตรีตลอดมา จนถึงแก่กรรมด้วยไข้มาลาเรีย ณ เมืองป็น เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ.2337

2.5 ฝ่ายเมืองภูเก็ต หลังจากพระยาสุรราช (เทียน) ได้เลื่อนขึ้นเป็นพระยาเพชรศรีศรีพิไชยสงครามรามคำแหง เจ้าเมืองถางแล้ว ตำแหน่งเจ้าเมืองภูเก็ตก็ว่างลง ตามพงศาวดารเมืองถาง ซึ่งไม่ได้กล่าวรายละเอียดอะไรไว้มากนักกล่าวเพียงว่า “หลวงภูเก็ตข้างคด” เป็นเจ้าเมือง ต่อมา นายศรีชาย นายเวร เป็น “พระภูเก็ต” สืบต่อมา และขึ้นต่อเมืองถางเมืองภูเก็ตถูกพม่าทำลายลงพร้อมกับเมืองถาง ในปี พ.ศ.2352 (ถนอม พูนวงศ์, 2556)

อภิปรายผลการวิจัย

1. เหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในสงครามเก้าทัพที่เมืองถางได้ต่อสู้และปกป้องเมืองถางจากการรุกรานของพม่าพบว่า ท่านผู้หญิงจันและนางมุกทราบข่าวศึกจากพม่าที่กำลังบุกมายังเมืองถาง ท่านทั้งสองได้เตรียมตัวรับมือพม่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ *รวมศักดิ์ ไชโยมินทร์ (2555)* พบว่า เมื่อท่านผู้หญิงจันทราบข่าวศึกและพม่ากำลังมุ่งเข้าเกาะกลางทางเรือเข้าทางเกาะกระทะเข้าอยู่ตะเภาโดยใช้น้ำคลองบางใหญ่ ลำเลียงพลขึ้นบกโดยแน่นอน เพื่อเข้าตีเมืองถาง ขณะนั้นพระยาถางก็เสียชีวิตจะทำให้ผู้รับผิดชอบไม่ได้ แต่ทุกคนล้วนมีจิตใจแน่วแน่ มีความรับผิดชอบต่อชาติบ้านเมืองอย่างสูง มีจิตใจกล้าหาญ มีลักษณะผู้นำที่กล้าหาญ คิดต่อสู้อย่างเด็ดเดี่ยวและไม่คิดจะหนีพม่าอย่างเมืองอื่น ด้วยศึกกำลังประชิดเมือง ท่านผู้หญิงจันจึงประชุมกรรมการเมืองถาง พร้อมด้วยประชาชนชายหญิง อาวุธทุกอย่างที่มีอยู่ รวบรวมได้กำลังพันกว่าคน และแล้วนักรบเมืองถางก็ยกให้ท่านผู้หญิงจันเป็นแม่ทัพ ผู้มีอำนาจสิทธิ์ขาดในการสงครามครั้งนี้ และมีนางมุกเป็นผู้ช่วย เมื่อระดมกำลังเสร็จสิ้นแล้วชักซ้อมการปฏิบัติ แบ่งหมวดหมู่มีผู้รับผิดชอบโดยแน่นอนจัดการสร้างค่าย ค่ายแรกคือค่ายบ้านเคียน ต่อมาสร้างค่ายที่สองคือค่ายพระนางสร้าง จัดวางกำลังคนปืนใหญ่น้อยไว้ตามป้อมตามแนวค่ายทั่วถึงกัน จัดหมู่ลาดตระเวนคอยท่าข้าศึก สอดคล้องกับงานวิจัยของ *พลาดิษฐ์ สิทธิธัญกิจ (2545)* พบว่า การสู้รบนั้นในเมื่อพม่าตั้งค่ายล้อมเมืองถางและชาวเมืองถางตั้งค่ายขึ้นสองค่าย แล้วระดมยิงปืนใหญ่ออกไปนอกค่ายสู้รบกับทหารของพม่าทุกวัน จนพม่าไม่สามารถจะบุกเข้าตีหักเอาเมืองถางได้ สงครามเก้าทัพของทางพม่าโดยมีพระเจ้าปดุง ผู้เป็นกษัตริย์แห่งพม่าในการสั่งและรวบรวมกำลังพลและแบ่งกองทัพจากพม่า โดยมีกองทัพมายังเมืองถางในช่วง พ.ศ.2328 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ *ถนอม พูนวงศ์ (2556)* พบว่า กองทัพที่ 1 ของพม่า “เกอหวุ่นแมงยี” ได้บัญชาให้ “ยี่หวุ่น” แม่ทัพเรือคุมกำลังพล 3,000 คน เรือรบ 15 ลำ เข้าเมืองตะกั่วป่า เมืองตะกั่วทุ่งและเมืองถาง โดยการวางแผนยุทธศาสตร์ คือ 1.สำรวจชัยภูมิสร้างป้อมค่ายรับมือข้าศึก โดยชัยภูมิของเมืองถางนั้นตั้งอยู่กลางเกาะ ห่างจากค่ายปากพระถึงเมืองถางประมาณ 22 กิโลเมตรเศษ มีท่าเรือใหญ่ริมฝั่งทะเลอันดามันเรียกว่า ท่าตะเภา ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากตัวเมืองถางประมาณ 7 กิโลเมตร ตามเส้นทางคลองบ้านเคียน (คลองบางใหญ่) และเป็นจุดเดียวที่พม่าจะยกทัพเรือเข้ามาตีเมือง และซ่อมเสริมค่ายเก่าของเมืองที่บ้านตะเคียนและที่หลังวัดพระนางสร้างและมีการสร้างท่อบกน้ำคลองบ้านเคียน (คลองบางใหญ่) เพื่อให้น้ำแห้ง 2.รวบรวมกำลังไพร่พลพร้อมอาวุธ 3.การวางแผนลับมีการสร้างเขื่อนกั้นน้ำคลองบ้านเคียน (คลองบางใหญ่) ปิดน้ำในคลองให้แห้งขอด มีการสร้างหอคอยไว้บนยอดไม้สูงๆเพื่อสังเกตข้าศึกและให้ชุดหลุมพราง ปักขวากทนายาพิษไว้กันหลุม 4.จัดกองกำลังชายฉกรรจ์จำนวนหนึ่งไว้ตั้งรับข้าศึก 5.จัดหญิงสาวเป็นกองเสบียง กองหนุนและเป็นฝ่ายพยาบาล 6.จัดขบวนไซโยให้ร้องให้พม่าเข้าใจว่าเมืองถางมีกำลังหนุนเพิ่มมาเรื่อย ๆ

พม่าตั้งค่ายรายล้อมรบพุ่งกับชาวเมืองถางยึดเยื้ออยู่ประมาณหนึ่งเดือนเศษ ฝ่ายพม่าบาดเจ็บล้มตายลงประมาณ 300-400 คน ประกอบกับขาดเสบียงอาหารจึงเลิกทัพกลับไป 1.ทางเมืองถางให้ทหารกินข้าวให้พออิ่มและพักผ่อนให้เต็มที่ 1 วัน 2.ในคืนวันอาทิตย์ยังมีดสนธิ ให้ยกปืนใหญ่ทุกระบอกใส่เลื่อนลากไปพร้อมด้วยกำลังทหาร เข้าล้อมค่ายพม่าทุกค่าย

อย่างเงียบเฉียบ 3.ให้ฟังเสียงไก่ขันบอกเวลาอย่างรุ่ง ยกกำลังเข้าประชิดค่ายพม่า ระดมยิงด้วยปืนใหญ่พร้อมกันทุกทิศทางแบบ ปูพรม ภายหลังเรียกกันว่า “แผนพิรุณสังหาร” แล้วให้ทหารดาบบุกทะลวงฟันแทงเข้าศึก พร้อมจุดไฟเผาค่ายพม่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาญ วงศ์สัตยมนนท์ (2567) ชาวคราวของพม่าเข้าโจมตีจิงซีลอนส่งถึงกรุงเทพในปลายเดือนธันวาคมพ.ศ. 2328 แต่กองทัพสยามในขณะนั้น(มกราคมและกุมภาพันธ์ พ.ศ.2329) ยังอยู่ระหว่างต่อสู้ขับไล่ศัตรูในภาคเหนือและชายแดน กาญจนบุรี ทิศตะวันตกไม่สามารถส่งความช่วยเหลือไปได้ ทันทที่ที่สยามได้รับชัยชนะในพื้นที่เหล่านั้น พระอุปราชก็ถูกส่งไปใน เดือนมีนาคม 2329 [ตามปฏิทินสุริยคติไทยยังเป็นปี พ.ศ.2328 ปีพ.ศ.2328 สิ้นสุดเมื่อวันที่ 29 มีนาคม แรม 15 ค่ำเดือน 4 ปี มะเส็ง วันที่ 30 มีนาคมจึงเริ่มพ.ศ.2329] เพื่อกวาดล้างชาวพม่าออกจากคาบสมุทรมลายู ซึ่งเขาได้ทำสำเร็จโดยไปทางใต้ ไกลถึงเมืองลิเกอร์(นครศรีธรรมราช) และสิงกอรา(สงขลา) ยึดปาดานีกกลับคืนมาจากการก่อกบฏของรัฐบาล

2. เพื่อหาผลกระทบจากสงครามเก้าทัพที่เกิดขึ้นในเมืองกลาง พบว่า เมืองกลางได้เสียหายอย่างหนักจากการรุกรานของพม่า แต่ยังมีผู้นำอย่างคุณหญิงมุกและคุณจันรวมถึงผู้อื่นที่ร่วมรบขับไล่พม่าออกไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ถนนพูนวงศ์ (2556) พบว่า หลังจากที่พม่าเลิกทัพกลับไปเมืองกลางก็อดอยากขัดสนด้วยข้าวสารอย่างรุนแรง และท้าวเทพกระษัตรีได้รับการแต่งตั้งจากพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช) ได้มีหนังสือไปถึงพระยาราชกปิตัน (ฟรานซิส โลห์) เพื่อขอความช่วยเหลือแลกกับตีบุกลงจำนวนหนึ่ง ท้าวเทพกระษัตรี กับพระยาทุกราช (เทียน) แยกตัวออกไปอยู่ที่เมืองภูเก็ตซึ่งตั้งอยู่บริเวณบ้านสะพาน ประกอบอาชีพทำเหมืองแร่และช่วยงานราชการบ้านเมืองให้กับพระยาทุกราชบุตรชาย ส่วนท้าวศรีสุนทรซึ่งเป็นเพียงน้องสาวที่คอยเป็นคู่คิดและคอยสนับสนุน ท้าวเทพกระษัตรีอยู่เบื้องหลัง จึงได้รับการยกย่องให้เป็นวีรสตรีมีฐานะทัดเทียมกับพี่สาว มีการเลื่อนยศของพระยาทุกราช (เทียน บุตรชายคนโตของท้าวเทพกระษัตรี) ขึ้นเป็น “พระยาเพชรศรีศรีพิไชยสงครามรามคำแหง”(พระยาตลาด) และเป็นผู้สำเร็จราชการหัวเมืองฝั่งตะวันตกทั้ง 8 แล้ว ได้ทำการติดต่อค้าขายกับพระยาราชกปิตัน ณ เมืองปิ่นัง โดยใช้ตีบุกลงแลกเปลี่ยนกับสินค้าที่ต้องการเช่น ข้าว ผ้า ปืน เป็นต้น พร้อมส่งของกินของใช้ไปฝากด้วย ฝ่ายพระยาราชกปิตันก็มีอธยาศัยที่ดี

เมืองกลางกับเมืองปิ่นังมีความจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกันอยู่ โดยเมืองกลางขายตีบุกลงไปให้เมืองปิ่นัง ส่วนเมืองปิ่นังก็ขายอาวุธกระสุนดินดำให้เมืองกลาง ท้าวเทพกระษัตรีและพระยาเพชรศรีศรีพิไชยสงครามรามคำแหง (พระยาตลาด เทียน) ต้องประสบภาวะขาดแคลนข้าวสารอาหาร เครื่องนุ่งห่มหลังสงครามพม่า เพื่อนำมาแจกจ่ายให้พลเมือง จึงมีเส้นทางเดินเรือติดต่อระหว่างกันอยู่เสมอ พระยาราชกปิตันเป็นมิตรที่ดีของพระยาตลาด (เทียน) ทำการค้าขายต่อกันด้วยอธยาศัยไม่ตรีตลอดมา จนถึงแก่กรรมด้วยไข้มาลาเรีย ณ เมืองปิ่นัง เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ.2337 ฝ่ายเมืองภูเก็ต หลังจากพระยาทุกราช (เทียน) ได้เลื่อนขึ้นเป็นพระยาเพชรศรีศรีพิไชยสงครามรามคำแหงเจ้าเมืองกลางแล้ว ตำแหน่งเจ้าเมืองภูเก็ตก็ว่างลง ตามพงศาวดารเมืองกลาง ซึ่งไม่ได้กล่าวรายละเอียดอะไรไว้มากนัก กล่าวเพียงว่า “หลวงภูเก็ตข้างคด” เป็นเจ้าเมือง ต่อมา นายศรีชายนายเวอร์ เป็น “พระภูเก็ต” สืบต่อมา และขึ้นต่อเมืองกลาง เมืองภูเก็ตถูกพม่าทำลายลงพร้อมกับเมืองกลาง ในปี พ.ศ.2352

ข้อเสนอแนะ (1) การศึกษาครั้งนี้เป็นการเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อการศึกษาประวัติศาสตร์เมืองกลาง: กรณีศึกษาสงครามเก้าทัพ พ.ศ.2328 ผู้วิจัยใช้หลักฐานภายในประเทศเป็นหลักแต่การเกิดสงครามเก้าทัพ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดความขัดแย้งระหว่างสยามและพม่า ซึ่งผู้วิจัยยังขาดหลักฐานจากทางพม่าอีกทั้งช่วงเวลาดังกล่าวอยู่ในช่วงศตวรรษที่ 19 ซึ่งเป็นช่วงของลัทธิจักรวรรดินิยม และผู้วิจัยจะนำเป็นข้อเสนอในการศึกษาค้นคว้าต่อไป หากมีการใช้หลักฐานชาติอื่นประกอบยังทำให้การศึกษาในช่วงเวลานี้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น (2) สามารถนำไปต่อยอดทางด้านการศึกษาในเรื่องประวัติศาสตร์เมืองกลาง : กรณีศึกษาสงครามเก้าทัพ พ.ศ.2328 หรือใช้เป็นข้อมูลที่บุคคลทั่วไปต้องการจะศึกษาเกี่ยวกับวิจัยเล่มนี้

สรุปผลการวิจัย

ประวัติศาสตร์เมืองกลาง : กรณีศึกษาสงครามเก้าทัพ พ.ศ.2328 ถึง 13 มีนาคม พ.ศ.2328 ตามวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสงครามเก้าทัพที่มีผลต่อประวัติศาสตร์เมืองกลาง พบว่า สงครามเก้าทัพเป็นสงครามครั้งแรกในสมัยรัตนโกสินทร์

โดยมีเมืองกลางเป็นหนึ่งในสนามรบในเหตุการณ์สงครามเก้าทัพ พ.ศ.2328 โดยมีคุณหญิงมุกและคุณจันเป็นผู้นำเมืองกลางร่วมต่อสู้กับชาวเมืองกลางในการต่อต้านพม่าที่รุกรานมายังเมืองกลาง ซึ่งเมืองกลางกับเมืองปiningมีความจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกันอยู่ โดยเมืองกลางขายดีบุกไปให้เมืองปining ส่วนเมืองปiningก็ขายอาวุธกระสุนดินดำให้เมืองกลาง 2) เพื่อนำเสนอผลจากสงครามเก้าทัพที่มีต่อเมืองกลาง ในช่วง พ.ศ.2328 พบว่า หลังจากที่พม่าพ่ายแพ้ให้แก่เมืองกลาง มีบุคคลร่วมยืนหยัดต่อสู้เพื่อบ้านเมืองของตนถึงแม้จะสูญเสียบ้านเมือง อาหารขาดแคลนและผู้คนบาดเจ็บล้มตาย แต่พร้อมความสามารถของท้าวเทพกระษัตรี-ท้าวศรีสุนทรพร้อมประชาชนชาวเมืองกลางที่กอบกู้และต่อสู้กับข้าศึกจนพม่าเลิกทัพกลับไปเมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ.2328 เป็นผลให้คุณหญิงมุกและคุณจันได้รับการแต่งตั้งจากพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รวมทั้งได้ อีกทั้งยังแสดงความกล้าหาญและเป็นเยี่ยงอย่างต่อรุ่นคนปัจจุบันให้มีความรักชาติบ้านเมือง

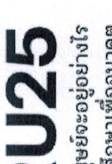
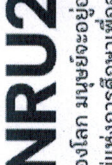
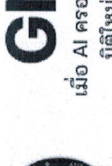
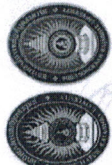
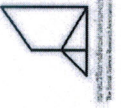
กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์ลลิตา ภคเมธาวิ ที่ปรึกษาวิจัยและผู้ที่มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในการช่วยเหลือและสนับสนุนในการดำเนินการศึกษาวิจัย ซึ่งได้ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์และสนับสนุนเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ทั้งนี้ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาสังคมศึกษาที่ให้การสนับสนุนในการดำเนินการศึกษา และการให้ความรู้ รวมถึงประสบการณ์ที่มีคุณค่าในการศึกษาวิจัย โดยการศึกษาประวัติศาสตร์เมืองกลาง : กรณีศึกษาสงครามเก้าทัพ พ.ศ.2328 จะเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าและสามารถเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมืองกลางและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเมืองกลางเพิ่มขึ้น

สุดท้ายนี้ ข้าพเจ้าขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการทำวิจัยนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจและต้องการศึกษาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมืองกลาง

เอกสารอ้างอิง

- ชาญ วงศ์สัยยนนท์. (2567). เกาะจิงซีลอน (ภูเก็ดยุคแรก). ปาดองออฟเซต เพรส.
ปัญญา ศรีนาค. (2546). กลาง ภูเก็ต และบ้านเมืองฝั่งทะเลตะวันตก. มติชน.
พลาดิย์ สิทธิธัญกิจ. (2545). ท้าวเทพสตรี ท้าวศรีสุนทร วีรสตรีเมืองกลาง. ไพลินบุ๊คเน็ต.
ถนอม พูนวงษ์. (2556). ประวัติศาสตร์เมืองภูเก็ต. โอเดียนสโตร์
กรมศิลปากร. (2532). กลาง ภูเก็ต และชายฝั่งทะเลอันดามัน โบราณคดี ประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์และเศรษฐกิจ.
อมรินทร์ พรินต์.
รวมศักดิ์ ไชยโกมินทร์. (2555). สงครามเก้าทัพ มหายุทธ์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์. แสงดาว.
นายต่อ แบล. (2566). คุณอาจไม่เคยรู้! 'สงครามเก้าทัพ' จากมุมมองพงศาวดารพม่า. <https://www.luehistory.com>

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ขอขอบเกียรติบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

บัณฑิต ชำนาญ และลลิตา ภาคเมธาวี

ได้เข้าร่วมนำเสนอผลงาน เรื่อง

การศึกษาประวัติศาสตร์เมืองกลาง : กรณีศึกษาสงครามเก้าทัพ
พ.ศ.2328

ในการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ (GNRU) ครั้งที่ 25

โดยสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)

สมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย สมาคมวิชาชีพเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

ร่วมกับเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ (GNRU)

วันที่ 26 กรกฎาคม 2568

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวรรณ ศุภวิทิพัฒนา

ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายมาตรฐานวิชาการ

ประธานคณะกรรมการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ (GNRU)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุมพล เสมาชันร์

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ที่ อว ๐๖๑๗/ ว ๓๔๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ตำบลพลายชุมพล อำเภอเมือง
จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณาเข้าร่วมนำเสนอผลงานวิจัย

เรียน คุณบัณฑิต ชำนาญ และคุณลลิตา ภคเมธาวี

ตามที่ ท่านได้ส่งผลงานวิจัย เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยในงานประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ (GNRU) ครั้งที่ ๒๕ โดยสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหาร การศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.) สมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย และสมาคมวิชาชีพเทคโนโลยีและ นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ร่วมกับเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ (GNRU) : AI มิติใหม่ แห่งการศึกษาเพื่ออนาคต ในวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (ส่วนทะเลแก้ว) นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการดำเนินงานจัดงานประชุมฯ ขอแจ้งให้ท่านทราบว่า บทความของท่านได้ผ่านการ พิจารณาจากคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ ๓ ท่าน (Peer Review) จากสถาบันที่หลากหลายเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรให้ท่านเข้าร่วมนำเสนอผลงานในงานประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ เครือข่าย บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ (GNRU) ครั้งที่ ๒๕ ในวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ในรูปแบบการ นำเสนอแบบบรรยาย (ออนไลน์)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวรรณ ศุภวิจิตพัฒนา)
ประธานเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

กลุ่มสาขาวิชา : มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	รูปแบบนำเสนอ : Online ผ่าน ZOOM MEETING			จำนวนห้องนำเสนอทั้งหมด 4 ห้อง
ห้องที่ 4 : GNRU – HU – 04 วันนำเสนอ : วันเสาร์ที่ 26 กรกฎาคม 2568		Meeting ID : 785 419 3692 https://bit.ly/44gDiLx	Passcode : 055267200	
ประธานกรรมการ	1. รองศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ชัย นรากรณ์	คณะวิทยาการจัดการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์	
กรรมการ	2. รองศาสตราจารย์ ดร.โอภาส จาแกะ	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	
กรรมการ	3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณรงค์กร รอดทรัพย์	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	มหาวิทยาลัยนเรศวร	
เจ้าหน้าที่ประจำห้อง	นางสาวอรรณพ ปันทะนะ			

รหัสบทความ	ชื่อบทความวิจัย	ประเภทการนำเสนอ	เจ้าของบทความวิจัย	เวลา
1. O-HU-03	Th : พระลักษมีเทวี เทพีแห่งความรัก	บรรยาย	จิรจิตติกา หนูภัยยันต์และคณะ	13.00 - 13.15 น.
2. O-HU-08	Th : การศึกษาประวัติศาสตร์เมืองถลาง : กรณีศึกษาสงครามเก้าทัพ พ.ศ.2328	บรรยาย	บัณฑิต ชำนาญและคณะ	13.15 - 13.30 น.
3. O-HU-11	Th : การศึกษาความเชื่อทำเลที่ตั้งสุสานจีน (ฮวงซุ้ย) ของคนไทยเชื้อสายจีน ในจังหวัดภูเก็ต	บรรยาย	อินทิรา วิจิตรและคณะ	13.30 - 13.45 น.
4. O-HU-21	Th : บทอ่านในหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย : ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาและชุดความคิดที่แสดงเพศสถานะ	บรรยาย	อภินันท์ ชัยโสภะและคณะ	13.45 - 14.00 น.
5. O-HU-22	Th : ปัจจัยด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านประสบการณ์ในการทำงานและด้านความผูกพันในงานที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อการของพนักงาน Generation Z ในพื้นที่เขตสาทร กรุงเทพมหานคร	บรรยาย	หทัยรัตน์ มั่งมุลและคณะ	14.00 - 14.15 น.
6. O-HU-23	Th : การศึกษารูปแบบการจัดการพนักงาน การใช้เทคโนโลยีทดแทน และความยั่งยืนในธุรกิจเกษตร : กรณีศึกษาต้นแบบธุรกิจเกษตรผสมผสานครบวงจรในเขต ภาคเหนือ	บรรยาย	สิริภพ ชนะภัย	14.15 - 14.30 น.
7. O-HU-27	EN : “We said “fuck”, but we didn’t swear.” The Impacts of Culture Revolution and Send-Down Policy on Chinese Gen X —— A Case Study of Guangxi Province of China.	บรรยาย	Zicheng Li และคณะ	14.30 -14.45 น.